

Kemikaaliviraston käynnistys on kilpailua aikaa vastaan

Euroopan kemikaaliviraston Echan käynnistäminen on tiukka täsmäurakka. Lähtölaukaus ammutaan kesäkuun ensimmäisenä, ja Reach-asetuksen mukaan kaiken on oltava valmiina kahdentoista kuukauden kuluttua. Onnistunut suoritus perustuu väliaikaiseksi pääjohtajaksi nimitetyn Geert Dancetin mukaan tarkkaan etukäteissuunnitteluun.

Arto Jokinen

Helsingissä starttaava Euroopan kemikaalivirasto valmistautuu toimintansa käynnistämiseen kuin huippu-urheilujoukkue. Henkilökunta on jo käynyt nostamassa yhteishenkeään Vierumäen urheilukeskuksessa.

Viraston väliaikaiseksi pääjohtajaksi nimitetty belgialainen **Geert Dancet** luottaa aluksi ulkomaalaisvahvistuksiin. Italian Isp-rassa toimivasta Euroopan kemikaalitoimistosta ECB:stä on luvassa apuvoimia, ja EU-komissio luovuttaa 39 virkamiestä kemikaaliviraston avauskokoonpanoon.

Komission väliaikaisväen pesti Suomessa kestää 18 kuukautta. Huhtikuun alussa 32 henkeä oli jo valittu, ja seitsemää etsittiin edelleen sisäisellä haulla.

Palvelukseen halutaan: kokeneita virkamiehiä

Dancetin taktiikkana on saada virastoonsa heti aluksi mahdollisimman kokeneita työntekijöitä. ”Heitä voidaan sitten käyttää myöhemmin tulevien kouluttajina”, pääjohtaja suunnittelee.

Myös EU-instituutioiden ulkopuolelta rekrytoitavien väliaikaisten virkamiesten valinnassa on painotettu alan kokemusta. Maaliskuussa päättyneellä hakukierroksella saatiin saldoksi 1 800 hakijaa, joista tullaan poimimaan varauslistalle 210 henkeä.

Kun Euroopan komissio ensimmäisen kerran haki viime vuoden puolella sopimusvirkamiehiä valmistelemaan kemikaalivirastoa, se sai 800 hakemusta, joista 30 hyväksyttiin. Valituista noin neljännes on suomalaisia, ja tämän suhdeluvun arvioidaan säilyvän myös tulevaisuudessa.

Vuonna 2008 kemikaalivirastoon palkataan noin sata henkeä lisää. Virastossa siihen mennessä jo pidempään työskennelleet opastavat tuolloin tuoret tulokkaat näiden vaativiin tehtäviin. Tilgmannin talossa Annankatu 18:ssa on jo varattu erityiset koulutustilat tarkoitukseen.

Dancet ei usko, että kemikaaliviraston rekrytoinneista aiheutuisi merkittävää haittaa yhteisöille, jotka luovuttavat kemian alan osaajiaan Echan käyttöön. Tilanne on hänes-

tä pikemminkin päinvastainen. ”Esimerkiksi kemikaalitoimisto ECB voi tulevaisuudessa keskittyä ydinosaamiseensa eli kemian tutkimukseen. Lainsäädäntöhankkeiden poistuminen vain kirkastaa ECB:n roolia.”

Nyt myös eri alojen asiantuntijat löytävät entistä paremmin omimman paikkansa. ”Kemikaalitoimiston henkilökunnasta ilahduttavan suuri osa on hakeutumassa Italiasta Suomeen. Se on positiivinen yllätys”, Dancet iloitsee.

Tietojärjestelmä avaa myös Reachii

Alkajaisiksi kemikaalivirasto keskittyy tietojärjestelmän rakentamiseen, ja siksi ensimmäiset Tilgmannin taloon muuttavat ovat it-alan asiantuntijoita. Moderni tietojärjestelmä on keskeinen ja välttämätön osa viraston toimintaa.

Tärkeässä osassa tietojärjestelmää ovat toimeenpano-ohjeet. Reach-asetus on laaja, eivätkä sen mutkikkaat määräykset avaudu kovin helposti. Euroopan komissio on yhdessä sidosryhmiensä kanssa laatinut ohjeistoa asetuksen täytäntöönpanoa varten. Urakkaa varten perustetuista 15 työryhmästä noin puolet on tähän mennessä saanut työnsä päätökseen. Ohjeistuksen ensimmäinen versio on määrä julkaista kesäkuussa samaan aikaan, kun kemikaalivirasto virallisesti avaa ovensa.

Muhkea ohjeisto on jo ehtinyt saada osakseen samantapaista kritiikkiä kuin itse Reach. Geert Dancet ei kuitenkaan pidä arvostelua perusteltuna. Koska Reach on asetuksena hyvin pitkä ja perusteellinen, ovat ohjeetkin väistämättä yksityiskohtaiset. Olennaista ei kuitenkaan ole koko vaan sisältö.

”Sivumäärien laskeminen ei ole tarkoituksenmukaista”, Dancet huomauttaa. Tarkoituksenmukaista ei ole myöskään ohjekirjan lukeminen kannesta kanteen. Pääjohtaja neuvoo yrityksiä tutustumaan ohjeisiin oikeille sivuille ohjaavan selaimen avulla ja keskittymään kulloinkin tarvitsemaansa tietoon.

» » »

Geert Dancet suhtautuu tyynesti Reachin saamaan arvosteluun. "Näin tärkeä lainsäädäntöhanke ei voi olla täysin kaikkien mieleen. Kun kritiikki nyt on suhteellisen lievää, voimme katsoa onnistuneemme."

REACH-järjestelmän aikataulu

Ajantasaista tietoa kemikaaliasetuksesta on tarjolla suomalaisessa Reach-portaalissa www.reachinfo.fi.

Esirekisteröintiä ei kannata missata

Yritysten alkaa olla korkea aika ottaa selvää Reach-velvoitteistaan. Ensi töikseen kannattaa selvittää, onko oma yritys kemikaaliasetuksen näkökulmasta valmistaja, maahantuoja vai jatkokäyttäjä. Jatkokäyttäjä pääsee suhteellisen vähällä, mutta valmistajan ja maahantuojan tyolistasta voi tulla pitkä.

Kemikaaliviraston projektipäällikkö **Jukka Malm** kannustaa rekisteröintivollisia yrityksiä olemaan mukana kuusi kuukautta kestävässä esirekisteröinnissä, joka alkaa kesäkuussa 2008.

”Esirekisteröinnissä rekisteröijä toimittaa kemikaalivirastolle perustiedot aineista. Saman aineen esirekisteröineet yritykset kuuluvat samaan tietojenvaihtofoorumiin, niin sanottuun SIEFiin, joka auttaa aineita koskevassa tiedonvaihdossa.” Jos esirekisteröinnin missaa, menettää samalla oikeuden aineen määrän mukaiseen liukuvaan rekisteröintiin.

Leena Laitinen

Sen Dancet myöntää, että joillekin pienyrityksille Reach saattaa olla kova pala. Lainsäädäntötyössä pyrittiin hänen mukaansa kuitenkin ottamaan pienten ja keskisuurten yritysten erityistarpeet huomioon mahdollisimman hyvin. Nyt yrityksiä kannustetaan yhteistyöhön.

Yksi Reachin haasteista liittyi entiseen lainsäädäntöön: asetusta ei suinkaan voitu tehdä tyhjältä pöydältä. Toinen ongelma oli kemikaalien testaaminen. Dancet painottaa erityisesti sitä, että eläinkokeiden tarvetta on pyritty vähentämään, mikä taas on asettanut uusia haasteita ja mahdollisuuksia vaihtoehtoisille tutkimusmenetelmille. Sitä kautta on puolestaan vahvistunut tietojärjestelmien asema.

Kaikkiaan Reach onnistuu Dancetin mielestä tasapainoilemaan hyvin kilpailukyvyin ja ympäristönsuojelun tavoitteiden välissä. ”Näin tärkeä lainsäädäntöhanke ei voi olla täysin kaikkien mieleen. Kun kritiikki on nyt suhteellisen lievä, voimme katsoa onnistuneemme.”

Ankara budjettikuri vaatii tarkat suunnitelmat

Kemikaaliviraston henkilöstön rekrytoinnissa Geert Dancet haluaa korostaa avoimuutta. Myös seuraajansa eli tulevan vakituisen pääjohtajan valitsemisesta hän kertoo yksityiskohtaisesti.

Pääjohtajan tehtävä julistettiin avoimeksi maanosan johtavissa lehdissä, muun muassa *The Economistissa* ja *Financial Timesissa*. Valintaan osallistuvat komissio, kemikaaliviraston johtoryhmä ja henkilöstökonsultti. Ennen nimittämistään tuleva johtaja vieraillee myös Euroopan parlamentissa.

Onnistunut opintoretki sai etujoukon innostumaan

Kemikaaliviraston käynnistävä henkilökunta otti väliaikaisen pääjohtajansa aloitteesta varaslähdön ja tutustui tulevaan suorituspaikkaansa jo ennakkoon. 70 hengen joukko kävi Helsingissä viikon opintomatalla. Nyt joukko toimii Suomeen muuton parhaana mainostajana, niin tyytyväinen se Geert Dancetin mukaan näkemänsä oli.

”Järjestimme yhdessä Helsingin kaupungin kanssa tutustumiskäyntejä sekä asuinalueille, kouluihin että muihin tärkeisiin paikkoihin. Koulunkäynnin suhteen ei tule ongelmia, sillä henkilökunnan lapset voivat käydä esimerkiksi englanninkielistä, saksankielistä tai ranskankielistä koulua”, Dancet kehuu.

Helsingin kaupunki tukee tulevia kemikaalivirastolaisia heidän muuttoonsa liittyvissä asioissa. Tulijoita varten on perustettu oma verkkopalvelu www.hel.fi/echa, jonka sivuilta löytyy ratkaisu toivottavasti jokaiseen pulmaan.

Myös asumisen järjestämisessä Helsingin on ollut avulias. Kemikaaliväki saa apua niin asunnon etsimisessä,

vuokrasopimuksen laatimisessa kuin muissakin asuntokysymyksissä.

”Pieneksi ongelmaksi osoittautuivat vuokrasopimukset, jotka Suomessa ovat suomenkielisiä. Nyt sopimukset hoitaa asiantuntija, joka myös kääntää ne englanniksi. Siten vuokralainen tietää, mihin sitoutuu.”

Etujoukon ensikokemukset olivat Dancetin mukaan erittäin tärkeitä, koska ne vaikuttavat myös tulevan viraston yleiseen ilmapiiriin. Negatiivinen ensikosketus uuteen asemamaahan olisi saattanut jatkossa näkyä rekrytointiongelmana. Onneksi ryhmä piti näkemästään.

”Erityisen vaikutuksen tekivät suomalaiset työhuoneet korkealla laadullaan. Vaikka Tilgmannin talo on vanha, se on sisältä hyvin moderni. Toimistojen taso on Suomessa ihan toista verrattuna oloihin, joihin Keski-Euroopassa on usein jouduttu tottumaan. Nyt henkilökunta odottaa muuttoa Suomeen jo päästäkseen laadukkaisiin tiloihin”, Dancet hymyilee.

Sekä prosessin läpinäkyvyys että osapuolien lukumäärä vaativat aikaa ja harkintaa, eikä valinnan odoteta käyvän käden käänteessä.

Sekä prosessin läpinäkyvyys että osapuolien lukumäärä vaativat aikaa ja harkintaa, eikä valinnan odoteta käyvän käden käänteessä.

Pyöräilevä pääjohtaja

Geert (lausutaan Hjeert) Dancet on opiskellut taloustieteitä ja filosofiaa Leuvenin yliopistossa Belgiassa. Akateemisen uran jälkeen hän työskenteli UNIDOn tehtävissä Etelä-Amerikassa. Vuonna 1986 hän siirtyi Euroopan komissioon, jossa hänet nimitettiin vuonna 2004 kemikaaliasetuksesta vastaavan Euroopan komission yritystoimintapäosaston Reach-yksikön päälliköksi.

Tämän vuoden tammikuussa komissio nimitti Dancetin Helsinkiin perustettavan kemikaaliviraston Echan väliaikaiseksi pääjohtajaksi. Hän aloittaa työnsä Echassa 1. kesäkuuta.

Dancet odottaa muuttoa Suomeen hyvällä mielin. Parasta uudessa asemamaassa ovat hänen mukaansa pyörätiet.

”Aion Helsingissä jatkaa vanhaa harrastustani pyöräilyä, johon Suomessa on hienot mahdollisuudet. Olen tutustunut pääkaupunkiseudun pyörätiekarttoihin, jotka ovat niin kattavia, ettei Brysselistä vastaavia löydy.”

Pyöräiteiden lisäksi Dancet haluaa koluta lähialueita laajemminkin. Suomi on hänelle sinänsä jo tuttu maa, mutta muualla Pohjois-Euroopassa riittää nähtävää.

Miehen ulkomaanpestistä on innoissaan myös pääjohtajan lingvistivaimo, joka aikoo paneutua jännittävään haasteeseen eli suomen kieleen. Perheen lapset ovat jo aikuisia eivätkä seuraa vanhempiaan Helsingin-komennukselle.

Yhden ongelman Dancet sanoo muuttamiseen liittyvän: koiran kuljettamisen. Lemmikin lennättäminen Suomeen on kallista ja eläimelle itselleen hankalaa. Laivamatkailussakin on pulmansa.

Kun kuljetusongelma on ratkaistu, pääjohtajan voi bongata pääkaupunkiseudun lenkkipoluilta koiransa kanssa. Parivaljakko tuskin herätä huomiota, niin suomalaiselta Dancet jo vaikuttaa harrastuksiaan myöten.

Connie Heik-Jokinen

Geert Dancet aikoo pikimmiten testata uuden asuin-kaupunkinsa ulkoilumaastot. ”Olen jo tutustunut pääkaupunkiseudun pyörätiekarttoihin.”

Linkkejä

- www.reachinfo.fi
  - Kemikaaliviraston REACH-sivut
  - Linkit REACH-asetustekstiin + laaja linkkikokoelma REACH/GHS-tietoon
- www.sttv.fi/kemo/REACH.htm
  - Sosiaali- ja terveydenhuollon tuotevalvontakeskuksen REACH-sivut
- www.ymparisto.fi/REACH
  - Suomen ympäristökeskuksen REACH-sivut
- www.ec.europa.eu/enterprise/reach/index_en.htm
  - Euroopan komission yritystoiminnan pääosaston REACH-sivut
- www.ec.europa.eu/environment/chemicals/reach/reach_intro.htm
  - Ympäristöasioiden pääosaston REACH-sivut
- www.cefic.org
  - Euroopan kemianteollisuuden kattojärjestön sivuilla REACH-tietoa
  - www.reachcentrum.org
    - CEFICin ylläpitämä maksullinen neuvontapalvelu

www.reachinfo.fi

Parhailaan on tekeillä web-sivusto, joka sisältää mm. teollisuusyrityksille kehitetyn navigaattoripalvelun. Yritys vastaa toimintaansa koskeviin kysymyksiin ja saa ohjelmalta tietoa omista velvoitteistaan. Sivuston pilottiversiota voi kokeilla osoitteessa http://194.185.30.169/reach_site/index_en.htm.

Erityisen nopeita toteuttaa eivät ole myöskään Euroopan laajuisen viraston toiminnot. Yhtenä hankalimmista proseduureista

Dancet pitää budjetointia. Unionin käytännön mukaiset virastojen tiukat talousarvot ovat osoittautuneet koviksi pähkinöik-

si. Kehysbudjetit ja ankara budjettikuri asettavat toiminnan suunnittelulle suuria vaatimuksia.

Aivan erityisen hankalaksi tilanne muodostuu kemikaalivirastolle, joka polkaistaan käyntiin kiireisellä aikataululla. Viraston toiminnasta ja sen vaatimasta budjetista ei myöskään ole käytettävissä kokemusperäistä tietoa. Komissio on arvioinut kemikaaliviraston vuosibudjetin olevan 80 miljoonan euron luokkaa.

Dancetin mukaan kemikaalivirasto lepää pikkutarkan etukäteissuunnitelman varassa.

”Toiminta on tarkkaan suunniteltava vähintään kahdeksi vuodeksi eteenpäin. Jos todellisuus osoittautuu ennakkokaavailuista poikkeavaksi, viraston johdolle syntyy suuria ongelmia. Toimivalla johdolla ei juuri ole mahdollisuuksia vaikuttaa talousarvion kokonaislukuun. Jousto voi tapahtua ainoastaan painopisteitä muuttamalla.”

Yksi kemikaaliviraston tulevan johdon tärkeimmistä tehtävistä on työmäärän arviointi, mikä ei dynaamisessa ympäristössä ole helppoa. Viraston nopea käynnistäminen ja samanaikainen kasvu vaativat alkuvuosina koko henkilökunnalta joustavuutta ja sopeutumista. □

Kirjoittaja on Brysselissä asuva tekniikan tohtori ja vapaa toimittaja.
arto.jokinen@telenet.be